

Discussienotitie slimme en schone bevoorrading centra

Het centrum van Rosmalen en de binnenstad van 's-Hertogenbosch krijgen dagelijks veel vrachtverkeer te verwerken. Vrachtverkeer dat grotendeels nog rijdt op fossiele brandstoffen. De afgelopen jaren zijn verschillende initiatieven, voornamelijk gericht op de Bossche binnenstad, gestart om de centra slimmer en schoner te bevoorraden. Vergeleken met andere steden loopt 's-Hertogenbosch toch nog op vele fronten achter als het gaat om slimme én schone bevoorrading van de centra. Een voorbeeld is de bevoorrading van de gemeentelijke gebouwen in de binnenstad en de gebouwen van gesubsidieerde instellingen (zoals bibliotheek, musea, theater en Perron 3). Terwijl de gemeente in 2018 streeft naar de titel 'European Green Capital' en de ambitie heeft om in 2020 een klimaatneutrale organisatie te zijn.

D66, GroenLinks (GL) en VVD roepen het college daarom op om te komen met acties en maatregelen gericht op schone en slimme stadsdistributie. De acties en maatregelen voor de middellange termijn kunnen worden verwerkt in een actieplan. Laaghangend fruit moet op korte termijn worden opgepakt.

In deze discussienotitie zetten we de voordelen en knelpunten van slimme en schone stadsdistributie op een rij, evenals de projecten die momenteel al in 's-Hertogenbosch gaande zijn. Daarnaast presenteren we acties en maatregelen die wat D66, GL en VVD betreft vragen om actie, als ook maatregelen die op korte termijn doorgevoerd kunnen worden. Tot slot leggen wij u vijf vragen hierover voor waar wij met u graag het gesprek en de discussie aangaan in de commissie ROB van dinsdag 19 april 2016.

Voordelen & beoogde resultaten

De voordelen en beoogde resultaten van schone en slimme bevoorrading van beide centra lijken eindeloos. Toch hebben wij geprobeerd deze allemaal op een rij te zetten:

- ✓ Bundelen van goederen: zorgt voor minder verkeersbewegingen en dus minder overlast voor bewoners, bezoekers, ondernemers en instellingen in de centra.
- ✓ Verbetering luchtkwaliteit, door vermindering fijnstof
- ✓ Vermindering hitte-eilandeffect, door minder uitstoot CO₂.
- ✓ Grotere bereikbaarheid en toegankelijkheid centra. Minder files.
- ✓ Prettige woonomgeving en een verbetering van de leefbaarheid in beide centra.
- ✓ Afname afvalstromen door retourlogistiek.
- ✓ Verhoging van de aantrekkelijkheid en economie van de centra.
- ✓ Stimuleren van duurzaamheid en innovatie.

Knelpunten

- Kosten: veel ondernemers zien het slim en schoon vervoeren van goederen in eerste instantie als een extra kostenpost.
- Overslagtijden: overslagpunten kosten meer leveringstijd.
- Risico's: extra overslag bij een goederentransferium (hub) geeft risico's op schade.
- Venstertijden: veel ondernemers willen graag dat de vracht voor 10.00 uur gelost is. Door de vele vervoersbewegingen en venstertijden is dit veelal niet mogelijk.

Feiten en cijfers

In 2008 heeft de gemeente het bevoorradingsprofiel laten opstellen voor de binnenstad. In dit profiel zijn o.a. de vervoersbewegingen van dat moment beschreven. Aanleiding voor het ontwikkelen van het profiel was de invoering van milieuzones in de B5-gemeenten. Over de hoeveelheid schone bevoorrading van de gemeentelijke gebouwen zijn geen gegevens beschikbaar. D66, GL en VVD vinden dat de gemeente een actueel beeld van de bevoorrading van haar eigen gebouwen en de centra van 's-Hertogenbosch en Rosmalen moet geven. Een quickscan is hiervoor voldoende.

In het bevoorradingsprofiel uit 2008 staat dat per week gemiddeld 2500 vrachtwagens de binnenstad bevoorraden. Theoretisch gezien zou dit teruggedrongen kunnen worden naar 170 gebundelde vrachten. Daarnaast blijkt dat 80% van de vervoersbewegingen veroorzaakt wordt door 45% van de winkeliers in de binnenstad (voornamelijk kleine winkeliers).

Lopende projecten

Binnen 's-Hertogenbosch zijn enkele bedrijven in het kader van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) bezig met schone en slimme stadsdistributie. Het Logistiek Centrum 's-Hertogenbosch bundelt de goederen voor vijf ondernemers in de binnenstad, fietskoeriers bezorgen door de hele gemeente en horecaondernemers in de korte Putstraat zorgen samen voor slimme bevoorrading. Daarnaast heeft tot en met 2015 het Europese subsidieproject ENCLOSE in 's-Hertogenbosch gelopen. Dit fonds was gericht op duurzame bevoorrading van historische steden.

D66, GL en VVD valt het op dat deze duurzame initiatieven er binnen 's-Hertogenbosch zijn, zonder dat een groot publiek daar zicht op heeft. Beide partijen pleiten er dan ook voor dat de gemeente actieve permanente campagne voert voor alle duurzame initiatieven die er in de gemeente zijn. Een voorbeeld is het platform 'Duurzaam Moed' (<http://www.duurzaammoed.nl/>) dat de gemeente Tilburg heeft voor alle duurzame initiatieven.

Acties en Maatregelen

D66, GL en VVD roepen het college op om in 2016 met een actieplan te komen om schone en slimme stadsdistributie in 's-Hertogenbosch en Rosmalen op de korte en middellange termijn aan te jagen en verder te stimuleren. Als ijkpunt nemen wij 2020, het jaar waarin de gemeentelijke organisatie klimaatneutraal moet zijn. Voor de acties op korte termijn nemen beide partijen 2018 als ijkpunt: het jaar waarin 's-Hertogenbosch 'European Green Capital' wil zijn.

D66, GL en VVD willen dat de gemeente op verschillende fronten acties inzet. Hieronder staat per onderwerp welke maatregelen beide partijen in ieder geval in het actieplan terug willen zien. De gemeente kan de groengekleurde acties, los van het te ontwikkelen actieplan, nu al inzetten.

- Huidige situatie:
 - ✓ Uitvoeren van een quickscan naar het huidige bevoorradingsprofiel van beide centra.
- Inkoopbeleid:
 - ✓ Door in het gemeentelijke inkoopbeleid de manier waarop goederen worden aangeleverd op te nemen als beoordelings- of gunningscriterium.
- Gebundelde bevoorradingsconcepten:
 - ✓ Stimuleren van gebundelde bevoorradingsconcepten.
 - ✓ Afspraken maken met publieke instellingen over slimme en schone bevoorrading.
- Aanjagen innovatie:
 - ✓ Als eerste enthousiaste klant/gebruiker is de gemeente een goede ambassadeur voor innovatieve bevoorradingsconcepten.
 - ✓ Bekijken welke belemmeringen innovatieve ondernemers ervaren als gevolg van (gemeentelijke) procedures, zodat deze in het belang van schone en slimme distributie kunnen worden afgeschaft.
 - ✓ De gemeente geeft projectsubsidie aan initiatiefnemers met innovatieve ideeën voor slimme en schone stadsdistributie.
- Onderzoek bevoorrading gemeentelijke gebouwen:
 - ✓ Een onderzoek hoe gemeentelijke gebouwen en instellingen in beide centra slim en schoon bevoorraden gaan worden. Hierbij ook de mogelijkheid van een gemeentelijk goederentransferium (mogelijk in combinatie met transferium personenvervoer) meenemen. Onderdeel van het onderzoek is ook op welke wijze dit uitgevoerd kan gaan worden (met behulp van Weener XL of door marktpartijen) en hoe de ondernemers in de centra hierbij kunnen participeren. Het streven is dat in 2020 de bevoorrading van deze publieke gebouwen klimaatneutraal verloopt.
 - ✓ Pilots starten in beide centra, waarbij een (kleine) groep ondernemers wordt ondersteund door de gemeente bij het uitvoeren van slimme en schone bevoorrading.

- Retourlogistiek
 - ✓ Onderdeel van schone en slimme stadsdistributie is ook dat leveranciers niet alleen efficiënt leveren, maar ook direct het afval van de ondernemers kunnen afvoeren. De gemeente kan afspraken maken met ondernemers en stadsdistributeurs over hun verantwoordelijkheid om afval zelf af te voeren uit de centra. De mogelijkheid van een korting op afvalstoffenheffing moet hierbij meegenomen worden.
 - ✓ Naast afval kan ook de post worden geleverd en worden meegenomen door stadsdistributeurs. Hierover kan de gemeente afspraken maken met ondernemers en distributeurs.
- Stimulering elektronisch vervoer:
 - ✓ De venstertijden in het centrum uitsluitend voor voertuigen met een niet-verbrandingsmotor verruimen.
 - ✓ Aanschaf elektronische bakfiets(en) door Weener XL
 - ✓ Onderzoek andere privileges aan schone vormen van vervoer.
- Communicatie:
 - ✓ Voorlichting geven en ondersteuning bieden aan ondernemers in beide centra waarbij de voordelen, mogelijkheden en bewustwording over slim en schoon bevoorraden centraal staat.
 - ✓ Een netwerk faciliteren voor ondernemers, bewoners, leveranciers en stadsdistributeurs.
 - ✓ Een communicatieplatform ontwikkelen waarop alle duurzame initiatieven in 's-Hertogenbosch, waaronder op het gebied van schone en slimme distributie, een plek krijgen.

Ervaringen andere steden

Overall in Nederland zijn gemeenten bezig met schone en slimme (stads)distributie. De maatregelen die gemeenten nemen zijn wisselend en ook met wisselend succes. Eén ding is duidelijk: niets doen is als gemeente geen optie en schone en slimme stadsdistributie is de toekomst, zo blijkt uit onderzoek van ING (https://www.ing.nl/media/ING_EBZ_De-toekomst-van-stedelijke-distributie_tcm162-80506.pdf)

Het moment is nu

In 2018 wil de gemeente 'European Green Capital' zijn en in 2020 een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie. Om beide ambities te halen heeft de gemeente een inhaalslag te maken als het gaat om schone en slimme distributie van beide centra. Voor D66, GL en VVD staat voorop dat de gemeente deze manier van bevoorrading nu gaat aanjagen!

Vragen aan de commissie:

1. Bent u het met ons eens dat de gemeente meer moet inzetten op het schoon en slim bevoorraden van het centrum van 's-Hertogenbosch en Rosmalen? En dat daarvoor een combinatie aan maatregelen nodig is?
2. Hoe ziet u de rol van de gemeente bij het schoon en slim bevoorraden van beide centra?
3. Bent u het met ons eens dat de gemeente in 2016 met een actieplan moet komen waarin alle maatregelen zijn opgenomen om 'schone en slimme stadsdistributie' aan te jagen? En waarbij het streven is om in 2020 de bevoorrading van de gemeentelijke gebouwen én publieke instellingen schoon te laten verlopen?
4. Welke acties en maatregelen wilt u dat de gemeente neemt t.b.v. schone en slimme distributie en opneemt in het actieplan?
5. Bent u het met ons eens dat het zogenaamde laaghangend fruit, de groengedrukte maatregelen, op korte termijn door het college moeten worden uitgevoerd?
6. Bent u het met ons eens dat de gemeente actief en permanent moet communiceren richting inwoners en ondernemers over duurzame initiatieven in de gemeente en hiervoor een digitaal platform moet starten?